

Neviditelné F-35 versus gripeny. Náklady na letovou hodinu jsou nesrovnatelné

- CZ24 News | 9. září 2023

ČESKO: Měsíc zbývá do rozhodnutí vlády o nákupu bojových letadel F-35 páté generace. Švédové to ale s nabídkou nejmodernějších gripenů za zhruba poloviční cenu nevzdávají. Součástí balíčku by navíc byl bezplatný přepis 14 současných gripenů typu C/D, které nás každý rok stojí 1,7 miliardy korun. Neviditelné F-35 i gripeny typu E se objeví na letošních dnech NATO v Ostravě.

Přestože do podpisu nákupu supermoderních amerických stíhaček F-35 za zhruba 126 miliard korun nezbývá mnoho času, výrobce gripenů švédská firma Saab se stále snaží prosadit vlastní nabídku na 24 strojů Gripen E čtyřiapůlté generace za 2,5 až 3 miliardy dolarů (to je 56 až 67 miliard korun), tedy cena oproti americké nabídce asi poloviční. Armáda však hlásí, že má už více než rok vybráno.

Tento týden, kdy vyšel i celostránkový inzerát na titulní straně vydání Hospodářských novin (s nápisem „Celá letka gripenů zadarmo. To stojí za úvahu“), zástupce firmy Saab Mikael Franzén zopakoval švédskou nabídku.

Nedostali jsme šanci, stěžují si Švédové

Řekl, že firma ani švédská vláda nedostala příležitost představit konkrétnější nabídku. Českému ministerstvu prý pouze krátce prezentovala parametry strojů. Švédové podle Franzéna nabízejí Česku prodej Gripenů E s nejnovějšími možnými technologiemi, které udrží tempo s modernizací armády i v budoucích letech. Švédské letectvo prý tyto stroje plánuje využívat až do roku 2060.

Franzén také uvedl, že součástí švédské nabídky by bylo zapojení českého průmyslu do výroby a vývoje, s čímž se u americké cesty nepočítá. Výhodou gripenů by bylo i to, že by se tolik nemuselo spěchat s modernizací vojenského letiště v Čáslavi. To si totiž v případě nákupu F-35 vyžádá minimální investici v řádech desítek miliard korun. Armáda by musela urychleně postavit nové klimatizované hangáry i moderní a delší přistávací dráhu.

Bojové letouny F-35 vyráběné americkou zbrojovkou Lockheed Martin. Foto: Shutterstock

V souvislosti s nákupem stíhaček se často skloňují také provozní náklady. Ty se u F-35 pohybují podle předchozích zkušeností mezi 33 až 46 tisíci dolary za letovou hodinu (tedy mezi 750 tisíci a jedním milionem korun). Létání s novými gripeny by ale bylo možná i o polovinu levnější. Uvádí se cena zhruba 22 tisíc dolarů (0,5 milionu korun). Pro srovnání: hodina letu u starších námi pronajímaných gripenů typu C a D je 4500 dolarů (100 tisíc korun). Odhady se však liší podle použité metodiky.

Na rozdíl od F-35 ale nejsou gripeny vybaveny technologií stealth, která z ní dělá radarem nedetekovatelný stroj. F-35 je také pokročilejší a ve službě by měla vydržet až do roku 2070.

I když by mohly být ve hře i další typy letadel jako společné evropské eurofightery nebo francouzské rafaly, podle armádních analýz splňuje požadavky svěřené nám v rámci NATO nejlépe právě F-35.

Řehka: S gripeny počítáme do roku 2035

Ministerstvo obrany by mělo předložit materiál k nákupu stíhaček vládě nejpozději 1. října, to znamená ani ne za měsíc. Mluvčí Simona Cigánková deníku Echo24 minulý týden odpověděla, že ministerstvo s termínem počítá. Zároveň potvrdila, že vedení resortu jedná také o možnostech, jak nahradit současnou letku gripenů po roce 2027, kdy nám vyprší smlouva o pronájmu. O tom ale podle ní zatím není rozhodnuto. „V této fázi není možné věc komentovat,“ uvedla mluvčí.

Zvažované možnosti jsou podle neoficiálních informací dvě. Buď se domluvit se Švédskem na prodloužení pronájmu o pár let, což už se v minulosti jedenkrát stalo, anebo požádat o pomoc s ostrahou vzdušného prostoru naše partnery v NATO, jako to udělali Slováci. Podle nedávného

vyjádření náčelníka generálního štábu Karla Řehky pro novináře se ale armáda a možná i ministerstvo obrany přiklání spíš k první možnosti – prodloužení pronájmu. „My dnes se Švédy jednáme a s gripeny počítáme v podstatě do roku 2035, musí tam být nějaké překrytí,“ řekl. První F-35 by k nám totiž mohly dorazit až po roce 2030, možná dokonce později.

Jak Gripen typu E, tak tři americké F-35 budou k vidění na letošních dnech NATO v Ostravě. Akce se koná v sobotu a v neděli 16. a 17. září na letišti v Mošnově.

[ZDROJ](#)